

רזיאל

מלאך שנזכר בראשונה בספר חנוך הסלאווי.

רזיאל נקרא על שם שמוסר רזין וסודות לבני אדם. שלושה שמות יש למלאך הזה: אכרזיאל גליצור ורזיאל, ושלושתם מורים על העניין שהמלאך ממונה עליו, והוא לגלות טעמי צור ורזי-אל ולהכריז גזירותיו. הספר רזיאל המלאך הוא ספר קבלה עיונית ומעשית, שמיוחס לאדם הראשון. בסוף הספר נוספו קמיעות וסגולות.

רזיאל - מלאך שנזכר בראשונה בספר חנוך הסלאווי (פרק ל"ג פסוק י'), שם נאמר כי שני המלאכים שהעלו את חנוך, היה שם האחד שמואל ושם השני רזיאל. נזכר עוד בתרגום לקהלת על הפסוק "כי עוף השמים יוליך את הקול":

"ארים רזיאל מלאכא מכריז בכל יומא מן שמיא על טורא דחורב ומהלך קליה בכל עלמא, ואליהו כהנא רבא אזל ופרח באויר שמיא כנשרא מרי גפין ומחוי מלין דמתעבדין בטמירתא לכל דירי ארעא".

נקרא **רזיאל** כי מוסר רזין וסודות לבני אדם. בתלמוד ובמדרשים לא נזכר המלאך הזה בשם רזיאל, אך בשמות אחרים, והמלאך גליצור שנזכר בפסיקתא רבתי פרשת מתן תורה, הוא המלאך רזיאל. לכן נאמר בילקוט ראובני, סוף משפטים:

"ופגע בו גליצור המכונה רזיאל וכו'. למה נקרא גליצור שמגלה טעמי צור. רזיאל שומע מאחורי הפרגוד מה שנגזר להיות ומכריז בעולם ועומד אליהו ז"ל על הר חורב ושומע קול הכרזה מפיו והולך ומשמיע הקול בעולם, וכן כתוב כי עוף השמים יוליך את הקול זה רזיאל, ובעל הכנפים יגיד זה אליהו".

במדרש דברים רבה (ברכה פ' י"א) נזכר מלאך שממונה על הכרזה, בהם אכרזיאל, והוא רזיאל שעומד בכל יום ומכריז מה שנגזר להיות.

נמצא כי שלושה שמות יש לו למלאך הזה: **אכרזיאל גליצור ורזיאל**, ושלושתם מורים על עניין אחד שאותו מלאך ממונה עליו, והוא לגלות טעמי צור ורזי-אל ולהכריז ולהודיע גזירותיו.

ספר רזיאל

הספר שנקרא בשם "רזיאלא" או "רזיאל המלאך" הוא ספר קבלה עיונית ומעשית, שמיוחס לאדם הראשון, או שמסר רזיאל המלאך לאדם הראשון, והוא מסרו לנח ולשם ולאברהם וכו' למשה וכו', עד שעמד שלמה המלך ונגלה לו ספר הרזים. והרבה ספרים נמסרו בידו, וזה נמצא יקר ונכבד מכולם (עי' דפוס אמשטרדם דף ל"ד ע"א), וייחסו אותו לאדם הראשון, מפני שאמרו בגמרא לדידי חזי לי ספרא דאדה"ר (ב"מ פ"ה).

הספר הזה היה ידוע להראב"ע, והוא כתב עליו (שמות י"ד י"ט):

"ובספר רזיאל הרוצה לעשות שאלת חלום יקרא בתחלת הלילה פסוק ויהי בשלושים שנה כי הוא ע"ב אותיות".

בספר רזיאל שלנו (דף מ') בעניין שאלת חלום לא נמצא לשון הראב"ע, וכנראה היה לו נוסח אחר מהספר הזה. אין ספק כי נתוספו בו גם חסרו ממנו דברים הרבה מאשר היה לפני הקדמונים. נמצאו בו כמה מאמרים ומדרשים כמו המעשה מדינה בת יעקב (עי' פרקי דר"א פל"ח ובספר הצי מגשה פ' מקץ). ודברים מספר היכלות, כמו רבי נהי תלמידן של רבי ישמעאל (?) אף החוטם נתן לו מדה, וכן ממדרש אלף בית של ר"ע.

נמצאו בו פירושים לספר יצירה ולברייתא דשמואל כמו שכתוב (שם י"ט ע"ב): ובספר שבתי שמפרש ברית השמואל (צ"ל ברייתא דשמואל). בסוף הספר נוספו בו קמיעות וסגולות. מעט ממנו נדפס בספר ציור אותיות בלשון צרפת, ואח"כ באמשטרדם כמו שהוא לפנינו ע"י המגיה יצחק בן אברהם דיין דשם, עפ"י כתב יד שחתם בו אליעזר בן הר"י יהודה, שקבל מר' יהודה החסיד, שקיבל מאביו ר' שמעון החסיד. בלי ספק זה ר' שמעון המפרש ספר יצירה וברייתא דשמואל, ועל ידו נוספו כמה הוספות (ע"י במבוא למגילת תענית הוצאת גדאסבערג עמ' 81).

מקור הערך: ע"פ איזנשטיין, אוצר ישראל

יש לך מה להוסיף או להעיר? לחץ כאן